

ZPRAVODAJ

S P O L E Č N O S T I P Ř Á T E L I T Á L I E

VI. Valné shromáždění Společnosti přátel Itálie

Vážení členové Společnosti přátel Itálie. Oznamujeme Vám, že na společném jednání našeho výboru a výboru pražské pobočky dne 22. listopadu **bylo rozhodnuto svolat na sobotu 19. ledna v 9.30 hodin do Italského kulturního institutu v Praze 1, Malá Strana, Vlašská 34 šesté valné shromáždění.** Nesejde-li se podle článku 6a stanov ve stanoveném čase dostatečný počet delegátů bude valné shromáždění zahájeno o půl hodiny později za jakéhokoliv počtu delegátů s právem usnášet se. Mimopražské pobočky vyšlou na každých pět členů jednoho delegáta. Právo účasti mají také všichni členové, kteří jsou mimo působnost poboček. Mimopražským účastníkům bude hrazeno jízdné veřejnými dopravními prostředky. Vzhledem ke klíčovému postavení pražské pobočky, zahrne zpráva o činnosti i činnost pražské pobočky. Po vyčerpání programu a odchodu mimopražských účastníků bude provedena volba výboru pražské pobočky. Proto jsou všichni pražští členové zváni k účasti na celém jednání valného shromáždění.

Všechny členy žádáme o včasné podání návrhů k další činnosti

Program jednání:

- Zpráva o činnosti a o hospodaření od pátého valného shromáždění
- Zpráva revizní komise
- Diskuse
- Změna stanov a usnesení o další činnosti
- Volby výboru a revizní komise

V den valného shromáždění v 16.00 hod. bude v tomtéž sále Italského kulturního institutu uskutečněn tradiční pěvecký koncert z díla italských skladatelů v provedení studentů a profesorů Pražské konzervatoře.

Rostislav Pietropaolo statutární místopředseda
Václav Nájemník, předseda

Úvodem

Omlouváme se našim čtenářům za dvouměsíční zpoždění se kterým vychází dnešní Zpravodaj. Bylo způsobeno nepředvídatelnými překážkami. Zpoždění nám alespoň umožnilo zveřejnit s časovým předstihem první pozvání k účasti na 6. Valném shromáždění Společnosti. V rozpětí dalších tří týdnů připravujeme vydání i letošního 4. Čísla, kde pozvání na valné shromáždění zveřejníme po druhé.

Postupnou změnou obsahové náplně Zpravodaje chceme vyhovět Vaším požadavkům na zvýšení počtu statí, které se zabývají italskými realitami a specifikami. Že se nám to do určité míry daří je především zásluha Dr. Bukačové, Mgr. Kokinové, Mgr. Matrase a Dr. Rektorové. Již v tomto čísle uvádíme stať další autorky Dr. Lenky Uchytilové, která se po téměř desetiletém působení lektorky češtiny na Orientální univerzitě v Neapoli vrátila do Prahy. Jejimi statěmi pod názvem Neapolské fragmenty zahájíme zveřejňování kapitol z připravované publikace věnované přibližně specifické atmosféry tohoto třetího největšího italského města.

Ve čtvrtém čísle zahájíme seriál italského autora Giuseppe Ricchi pod názvem „Regionální zvláštnosti italské kuchyně. Pro příští ročník Zpravodaje máme příslib Dr. Josefa Kašpara, který nám poskytne kapitoly z připravované publikace, která má českému čtenáři zprostředkovat pochopení italských odlišností a specifik v různých oblastech tamního života z pohledu českého publicisty, tlumočnicka a překladatele, který žije již mnoho let v Římě.

Rostislav Pietropaolo

Kde vlastně leží Neapol

Je pravda, že Římem končí Evropa a začíná Afrika a tudíž vydat se od Říma na jih znamená podnik na vlastní nebezpečí? Neapol zvláště prý je plná zločinců a chudinských slumů, kde člověk nemůže sám vyjít na ulici a vůbec ne večer, jinak bude přepaden, okraden a znásilněn. A přitom se říká „Neapol vidět a zemřít“.

Když vyjedeme na slavný vrch Posillipo a přehlédneme panorama od rampy kostela svatého Antonína, vážně se nám zatají dech. Dva velbloudí hrby Vesuvu v pozadí, obrysy Sorrentského poloostrova a Capri na horizontu, výstavné pobřeží Neapolského zálivu s hradem Castel dell'Ovo, všudypřítomné moře, vidíme ho i cítíme jeho vůni. Sem tam pinie, sem tam eukalypus, tak nějak to popsal už Karel Čapek ve svých Italských listech v r. 1924.

Město se rozkládá v dlouhé, relativně úzké avšak husté zástavbě domů a paláců a když přijedeme do Neapole vlakem, octneme se právě na jeho opačném konci, na Piazza Garibaldi. A tam se nám naskytne zcela jiné „panorama“. Poďaří-li se nám vyjít z nádraží a nezakopnout přitom o bezdomovce, zcela jistě musíme čelit prosbám o almužnu: ti nuzní mají podobnou image: všichni jsou to mladí lidé, označují se jako „řádni“, per bene, doma mají rodinu a několik hladových krků. Mají prý jen smůlu v životě. Smilujte se, Bůh vám požehná. Na rozlehlém Garibaldiho náměstí nevíme, kudy se dát. Jak přejít ulici. Uprostřed je staveniště metra, hyzdí náměstí už několik let. Nekonečný proud aut, klaksony nepřetržitě houkají. Dusíme se smogem. Všude kolem špína a pach. Přejdeme kolem trhovců převážně tmavé pleti, nějací místní nám strkají pod nos zaručeně levné mobily, počítače, kamery. Konečně zabočíme do hlavní ulice nesoucí vznešené jméno krále Umberta I. Zde je známá pod pojmem Rettifilo, bulvár. Tudy spěchají stovky, možná tisíce lidí od příměstských drah do centra do práce a za svými záležitostmi. Zařadíme se do davu a zjistíme, že s tím spěchem to není až zas tak hrozné. Cestu blokují skupinky volně kráčejících korpulentních děvčat, tři čtyři těsně zavěšené do sebe. Že by ten fyzický kontakt souvisel s hustotou obyvatelstva? Až šest tisíc na metr čtverečný. Na chodník zajede moped a zastaví před výkladní skříní, aby se jeho posádka – chlapec a dívka poradili o tom, jaký je zajímavý model bot. Motor nevypínají.

Signore napoletano v tradičním stylu si dal baru caff? a teď kráčí a pokouje cigaretu, jako všichni ostatní. I matky s odhalenými břichy a přetékajícími boky, které vezou v kočárku na odív své potomky, aby popřely fakt, že Itálie je na posledních místech ve statistikách porodnosti. A přitom všude auta, auta, agresivní motorini, červená na semaforu, ale auta jednou dál, pak zelená a všichni stojí, dál to nejde, policista nikde, a tak troubí a troubí... Jakoby z trucu: chci dál a nemůžu, ale stejně chci a chci... Když člověk miluje Itálii, chtěl by zemřít v Neapoli. Když Itálii nemá rád, Neapol ho připraví o rozum, napsal před mnoha lety jiný klasik, Goethe.

Neapol s více než jedním milionem obyvatel je po Římu a Milánu třetím největším městem Itálie a hlavním městem územně správního regionu Kampánie. Je to město řeckého původu, slavná Partenope, později Neapolis, kde se vystřídaly dominance římské, normanské, španělské, francouzské, habsburské, město se silným vlivem Afriky a Orientu. Neapol byla až do sjednocení Itálie v roce 1848 hlavním městem Království dvou Sicílií a až do zrušení monarchie v r. 1945 sídlem savojské královské rodiny, poslední italské panovnické dynastie. Jižní Itálie prožívala svůj vývoj ve znamení silných feudálních vztahů, respektování autorit a spoličtí velkých rodin ještě dlouho po sjednocení země Guiseppem Garibaldim, zcela rozdílně od severních, případně středoitalských regionů se značně pokrokovějším politickým uspořádáním (například Toskánsko dalo světu renesanci a už ve 13. století oficiálně zrušilo trest smrti). Kdyby bylo na „Jižanech“, po referendu v r.1945 by Itálie nadále zůstala královstvím. Tato historická skutečnost se odráží v životě města a jeho obyvatel i dnes.

Neapol je především město obrovských kontrastů. Sami Neapoletánci říkají, že si město buď hned zamiluješ, nebo utečeš. Střední cesty není. Rozhodně však nenechá nikoho lhostejným. Ve srovnání s Neapolí chutná zbytek Itálie jaksi fádne. Italianit?, to právě italské je možné zažít a vidět jen tady. Jestli není lepší mluvit o neapoletanit? Tedy to právě neapolské. Nebe je jaksi modřejší, slunce intenzivnější, pizza a káva chutná skvěle, ale když přijde déšť, během dvou minut promokneš na kůži a deštník ti je k ničemu. Všechno je přehnané, v dobrém i špatném. Úžasné, výstavné paláce a superúzké uličky. Galantnost mužů, upovídání taxikářů a nezištná ochota obchodníků, kteří tě se stejnou samozřejmostí dokážou okrást

na účtu a ještě ti k tomu složí poklonu. Sempre a vostra disposizione.

Je to město, v němž se podivně prolíná něco bezprostředního a něžného, co nás pohne až k slzám, asi jako melancholický úsměv herce Massimo Troisiho, a nepochopitelná agrese a násilí, jež nás přinejmenším dohání k vzteku. Jako by se tady žilo tím nejsložitějším možným způsobem. Už jen ten provoz na infarkt, problém přemístit se z jednoho místa na druhé, setkat se s někým. Autobusy fungují v souladu s hustotou provozu, a ten je neustále blokován. Přednostní jízdní pruh? No to je přece ten, kterému dám přednost, směje se místní taxikář. Teprve v posledních letech se začínají obnovovat příměstské železniční dráhy, vybudované už v 19. století a zrušené v 50. letech toho minulého, aby vláda podpořila rozvoj automobilové dopravy.

Neapol usazená v zálivu je nádherná a nabízí se otázka, zda tato krása není zároveň prokletím města, děsivou cenou, kterou platí za tuto nádhuru. Město figuruje na jednom z posledních míst v žebříčku úrovně kvality života italských měst (na prvních místech se tradičně objevuje Bologna, Siena, Florencie), průměrný příjem na obyvatele patří rovněž mezi nejnižší v Itálii. Vedle výstavných čtvrtí paláců ponořených v subtropické zeleni jako Chiaia nebo Mergellina leží na severní periferii města Scampia, předměstí vybudované koncem 60.let jako dělnická čtvrť pro 40.000 lidí. Dnes jich zde žije dvojnásobek, velké procento načerno v různých sklepních dírách a koutech. Bez potřebné infrastruktury, minimum obchodů, žádná pošta, banka, ani policejní komisariát. Království drogových dealerů a camorry.

Jsou dny a týdny, kdy se vrší domovní odpad podél chodníků až do výše tří metrů. Smrad k zalknutí, zvlášť v letním období. Nikdo jej neodváží, prý metaří stávkují, prý není kam. A za tím vším opět camorra. S organizovaným zločinem úzce souvisí mikrokriminalita, rozšířená hlavně v oblasti historického centra. Různé krádeže a hlavně obávané scippi, násilné stržení kabelky zpravidla dvěma chlapci na mopedu, které se může stát zvlášť nebezpečným, když se rozhodneme klást odpor. A čím dál víc násilí ze strany teenagerů jen tak pro zábavu. Z dlouhé chvíle. Bulismus. Někdo vám dá pohlavek, někdo vás poplve, postříká sprejem v době karnevalu. Ale vždycky se najde někdo jiný, kdo vás utěší, nabídne vám kávu či něco jiného k pití, tak nezištně, až jste z toho naměkko.

Expertí říkají, že město má tolik problémů, že drží pohromadě jen zázrakem. Město, které umírá. Životní síla a temperament jeho obyvatel však svědčí o opaku.

Neapol žije ve znamení věčné snahy najít soulad mezi krásou a racionalitou. Vuoi vivere tra mille cose belle? Sopporta il rischio. Chceš mít nablízku tisíce krás? Musíš riskovat.

PhDr.Lenka Uchytlová

Z mých cest za Italskými vulkány

Moji pozornost již od dětství přitahují vulkány. Snad to způsobilo letmé setkání s Vesuvem v mých šesti letech, kdy jsem ho spatřila na staré černobílé pohlednici Neapolského zálivu, kterému dominoval strom s tvarem koruny, připomínající deštník. Vyptávala jsem se na strom a na zvláštní horu, která kouří. A tatínek mi vyprávěl o Vesuvu, a Pompejích

a také mi řekl, že ten strom je pinie – borovice, která roste v teplých oblastech kolem Středomořího moře...

Neapolský záliv mi tehdy učaroval a ve škole pak nejednou můj pohled zabloudil na nástěnné mapě do tohoto malebného koutu Itálie, který ožival v mé mysli barvami i hudbou... Jak krásně mi tehdy zněly písně O sole mio, Krásná je Neapol, Vrať se do Sorrenta, zazníval hlas Enrico Carusa, sonáty Domenica Scarlattioho a hudba dalších slavných italských skladatelů. Začátkem června 1998 jsme se vydaly s dcerou za ohnivými horami na jih Itálie. Jako první jsme navštívili Vesuv.

Toužebně očekávaný Neapolský záliv je před námi. Slunce se pomalu blíží k západu a hladí Vesuv svými paprsky a dodává mu nafialovělý odstín. A pod ním září Neapol a pod Neapolí je temně modré moře. Na zálivem jasně modrá obloha bez jediného mráčku. Jsme fascinovány tímto pohledem a úžasnou barevností.

Projíždíme Torre del Greco, Vesuv se tyčí nad námi po levé straně. Zabočíme vlevo, auto šplhá úzkou uličkou mezi vysokými domy do kopce. Náhle jsou domy vystřídány bujnou vegetací, která tu vyrůstá mezi kameny a skalkami bizarních tvarů, kolem nichž se vine naše stoupající silnička. Ta pokračuje v serpentínách porostem piní a dalších borovic.

Po chvíli je pásmo lesa vystřídáno opět žlutě kvetoucími keříky kručinek a dalšími rostlinami. a pak následuje království popelu a lávy, jímž vede cesta ke kráteru.

Protože je téměř sedm hodin večer, přístup ke kráteru je uzavřený. Vůbec nám to nevadí. Posadíme se na místě, odkud je nádherný výhled na Tyrhenské moře se skalnatým Sorrentským poloostrovem, ostrovy Capri, Ischia a Procida. Malebné zátoky moře s četnými moly. Vpravo je Neapol, pod námi Portici a Torre del Greco, vlevo jsou v dohledu Pompeje. Na severozápadě je skalnatý val Monte Somma (1132 m n.m.), který je zbytkem původní sopky, jejíž erupcí byly v roce 79 pohřbeny Pompeje, Herculaneum a Stabie. Mezi Monte Sommou a Vesuvem si povšimneme šedočerného proudu ztuhlé lávy z poslední erupce v roce 1944. Pomalu zapadající slunce zvolna tlumí tóny barev této úžasné scenérie.

Další pohledy patří tomu co je v naší blízkosti - lávě a životu na ní, který je velmi bohatý a barevný. Zelená, žlutá, růžová a fialová doslova tryskají z tlumenějších barev kamene. Zdejší láva s převládajícími odstíny červenavé až nafialovělé barvy se nazývá „lava rosa“. Ještě než se setmí, namaluji si obrázek pohledu na vrchol hory z tohoto místa a zaměřím se na rostliny, které zvolna šplhají nahoru. Vesuv. Kdyby dřímal ještě deset nebo dvacet let, byl by zelený i na vrcholu.

Přespíme v hotelu a druhý den jsme mezi prvními turisty, čekajícími na otevření vstupu ke kráteru. Pozorujeme stánkaře, kteří tu vykládají své zboží. Neodoláme, koupíme si několik pohledů, malou sbírku minerálů z Vesuvu a sošku Pompejanky z černé lávy. V 9 hodin se otevírají „brány Vesuvu“, zaplatíme vstupné (tehdy činilo 1 500 lir), pak se nás ujme průvodce. S rozechvěním a s téměř nábožnou úctou nahlížíme do míst žhavého dechu hory. Ten však není příliš patrný. Jen horký vzduch a páry se tetelí nad puklinami lemovanými sírou. Při pohledu do kráteru, který je asi 150 m hluboký, se tají dech. Jeho stěny jsou místy téměř kolmé. Povšimly jsme si i osamělých rostlin uchycených na vnitřních stěnách.

Téměř u dna poletuje drobný bělavý motýlek. Pozorujeme ještěrku, vyhřívající se na kameni. Škoda, že se nedá obejít celý kráter, zatímco se průvodce vrací pro další turisty, kterých přibývá, my tu zůstáváme a kocháme se zdejšími krásami a nasáváme jedinečnou atmosférou tohoto slavného místa. Žhavé sluneční paprsky dodávají

„jiskru“ barvám lávy a pod jejich doteky je i úplně jiný pohled na moře než včera.

Jen nerady se loučíme s Vesuvem, Jeho návštěva byla pro nás nezapomenutelným zážitkem. Ještě poslední pohledy na zlaté kručinky a fialově kvetoucí rostliny a před námi je cesta dál na jih, kde nás čekají další vulkány - Stromboli, Vulcano a Etna. Při návratu se zastavíme ještě v Pompejích.

Jana Haasová

Perla Alp – Lago di Como

Mnoho míst v Itálii je už tak známých, že psát o nich je jako nosit dříví do lesa. Některá místa ale v povědomí cestovatelů nejsou, a přesto to jsou místa plná půvabu a krásy. Jedním z nich je Lago di Como na severu Itálie v provincii Lombardie. Jezero má podobu jakési obrácené vidličky, na které jsou nabízeny jako chuťovky města a městečka, uhnížděná kolem modrých vod jezera. Jezero, hory, řeky, zelené lesy představují přírodní dědictví těchto míst a tvoří fantastickou směs krásy historických a uměleckých děl vsazených do tohoto území, které nabízí tolik možností.

Fenomén zvaný Alpy

Magická krása tohoto koutu země je především v jeho přírodě, kde na člověka u azurového jezera dýchá středomořská vůně uzamknutá hradbou Alp. Alpy tady dosahují výšky 2 600 metrů. Jezero je zaříznuté hluboko ke kořenům hor, které místní obyvatelé velmi milují. Hory jsou opěvovány v lidových písních a zvěčněny v nespočetných obrazových publikacích. Lidé o horách mluví s pýchou a láskou, opředli je mnoha legendami a jejich podmanivost objevují při svých toulkách nebo turistických výstupech. Krajina je přitažlivá v každém ročním období. Na jaře rododendrony dodávají úbočím hor vzhled drahokamů. Na podzim člověk vnímá tu zvláštní směs nostalgické vůně. Sluneční paprsky léta dodají Alpám při jezeru Lago di Como zlatavé barvy a v pošmourném počasí se Alpy stávají zamračeným sousedem.

Horor v Bellanu

Kde jste? V Pekle. Možná v Hororu. Oboje je zachyceno v italském názvu Orrido. Tohle Orrido je u města Bellano. A co je na něm hrozného? Strašlivá propast, kterou vyhloubila řeka Pioverna a následná eroze. Oběma to netrvalo dlouho – asi

jen 15 miliónů let. Abyste se mohli co nejvíce pokochat dílem pekelným, jsou zde vybudovány galerie a můstky, ze kterých můžete vidět neuvěřitelné vodní kousky – salta, přemety, kotrmelce i skok do dálky. Cítíte jak pod vámi vibruje neuvěřitelná síla vody. Šestiboká věž se zamřížovanými okénky je prý Dům ďábla. Proč? Protože poslední patro věže je ozdobeno podivnými mythologickými postavami včetně satyra. K čemu věž kdy sloužila se neví, ale šeptá se, že se zde konaly velmi prostopášné hostiny a satanistické rituály.

Varena a Villa Monastero

Stojíme uprostřed zahrady obepínající Villu Monastero v městečku Varena. Tropické palmy nejrůznějších tvarů a velikostí se obdivují své kráse ve vlnícím se vodním zrcadle jezera Lago di Como. Cestičky s pestrými květinami jsou protkány výhledy na antické sochy. Zahradu dovedně stráží vzpřímené cypřiše a citrusové stromy ze Středomoří předvádějí roztodivné plody. Do této nádhery je zasazena Villa Monastero, která ročně hostí 23 000 návštěvníků. Vila má zvláštní původ. Byla totiž už kolem roku 1200 ženským cisterciáckým klášteřem zasvěceným sv. Marii. Klášter byl po nějakém čase zavřený, prý to bylo kvůli ne zrovna počestnému životu uvnitř klášterních zdí. Od roku 1953 se vila stala Kongresovým centrem.

V městečku Varena našli zalíbení snoubenci z celého světa, kteří chtějí vstoupit do manželství v kostele Giovanni Batista. Tady se konají svatební obřady z celého světa, a proto se doba čekání na svatbu protahuje na 3–4 roky. Podlaha a oltáře v kostele jsou ze slavného varenského mramoru. Tento mramor má černou barvu a je prokvetlý bílými žilkami. Kostelu to dodává zvláštní posvátný ráz. Na kostele je nápis: „Tady bydlí krása. Vstupte, ale nejprve nařídte svým myšlenkám: připravte se na setkání s ní.“

Malé Dervio a jeho jachty

Na setkání s krásou jsme připraveni na každém kroku, vždyť Lago di Como bylo už v 19. století nejpoblábnějším ze všech italských jezer a bylo vydáno mnoho knižních průvodců v různých jazycích, které opěvovaly jeho krásy. Nejvíce turistů vždy bylo z řad Angličanů, Němců a Američanů. Na poloostrově, který neposlušně vybíhá do vod jezera, leží městečko Dervio. Za svou písčitou pláž vděčí své poloze a za své renomé zase jachtařské škole. Tady probíhají kurzy na všech úrovních včetně přípravy na Národní i Mezinárodní Regattu.

Je zde i jachtařská „školička“ pro děti, které se to-muto sportovnímu umění učí na roztomilých dětských jachtách. Tady je také to jediné místo v Evropě, kde se vyrábí jachty, které mohou používat i tělesně postižení lidé. Dervio je považováno za jednu z nejlepších oblastí pro jachtaření díky své geografické poloze, protože zde většinu dní vane od desáté hodiny ranní lehký větrík zvaný „Breva“ a ten je prý pro jachtaření a windsurfing nejlepší. Jezero ale nabízí ještě i jiné požitky. Jedním z nich jsou též výlety lodí po jezeře a v létě jsou také oblíbené večerní projížďky s večerí a tancem. A tak řekněte, kdo by odolal?

Romantická místa

Malý skalnatý výběžek má romantické místo zvané Correno Plinio. Když poskakujeme po schodech v jeho uzounkých uličkách, tak máme pocit, že padáme kamsi do vod jezera pod námi. Schody jsou vytesané ve skále a vedou do starého přístavu, který i dnes má své osobité kouzlo. Nad ním se pyšně tyčí zbytky hradu, který nám nabízí neopakovatelné výhledy.

Chcete-li mít to štěstí a potkat americkou filmovou hvězdu George Clooneyho, pak si na něj počkejte v okouzujícím městečku Bellagio, které leží na neuvěřitelném místě. Přesně tam se totiž Lago di Como rozděluje do tvaru vidličky. A George Clooney si toto místo velmi zamilovat a koupil si zde rezidenci. Bellagio si ale zamilovalo mnoho bohatých lidí i v minulosti, a tak je zde hodně honosných vil s ještě honosnějšími zahradami a některé jsou přístupné i nám, obyčejným smrtelníkům.

Máte-li chuť spojit romantiku s trochou pohybu, pak se vydejte do hor. Pohodová cesta vede od horské chaty Roccoli Lora, kam můžete vyjet autem, na vrchol hory Lenoncino. Zvlášť v pozdním jaru je cesta spojená s neobvyklým zážitkem, protože stráně jsou vyzdobeny rudě kvetoucími divokými rododendrony. Opravdu nádhera. Pro vyznavače větších výšek je možné nabídnout výstup na horu Legnone, která ční do výšky kolem 2 000 m. Námaha je odměněná úchvatnými pohledy na jezero i strážní hradbu Alp.

Těstoviny, sýry a kávička

Každý ví, že italská kuchyně je vyhlášená především svými těstovinami, rybami, pečivem, pizzou a zmrzlinou. Ne každý ví, že na italském trhu existuje na 400 druhů těstovin, které se od sebe liší jak tvarem a délkou, tak povrchem a velikostí.

Opravdu mi připadlo, že těstoviny u Lago di Como mají lepší chuť než u nás doma. Možná je to tím, že Italové do vody přidávají i kostku zeleninového bujónu a vodou se nešetří. Ale možná je to tou atmosférou a přátelskými lidmi. A určitě i tím, že na míchání těstovin zásadně používají jen dřevěnou vařečku – nikdy kovový předmět. Kečup se v Itálii na těstoviny běžně nepoužívá, používají se nejrůznější omáčky. Základní omáčkou je rajčatová nebo se používá rajčatový protlak, který je ochucený česnekem nebo bazalkou. Sýr se používá do mnoha a mnoha druhů pokrmů z těstovin, ale také se běžně používá jako dezert. Italové říkají, že „huba nikdy nemá sýru dost“ a opravdu jsme to vyzkoušeli i na českých hubách, kterým se to moc zalíbilo. Také nám připadlo velmi sympatické rčení, že „stůl pláče, když nemá dost vína“.

Zelenina se jí velmi často čerstvá v nejrůznějších salátech s vynikajícími bylinkovými zálivkami, ale i grilovaná, pečená nebo marinovaná. Pokud byste někdy v Itálii chtěli koupit bobkový list, asi byste ho v obchodě marně hledali. Tady se bobkový list totiž trhá na zahrádce nebo v lese. Všude tam totiž najdete krásné vavřínové stromy s lesklými bobkovými listy. Také fíky a jedlé kaštiny se dají natrhat na zahrádce. Kaštiny se nejen konzumují přímo, ale používají se i na výrobu mouky a přidávají se i do různých lahůdek i likérů.

Na závěr dobrého jídla se podává italská káva espresso. Pravé espresso je v malinkatém šálku, který v některých případech připomíná až náprstek. Na dně šálečku sídlí asi 2 lžičce kávy. Člověk má strach, aby víc nezaklonil hlavu a nespokl i šáleček. Samozřejmě, že espresso je silné a také vás brzy postaví na nohy.

Vidím, že kávička chutnala a nikdo nespokl šáleček. Bříško máte určitě plné italských dobrot a hlavu plnou příjemných zážitků. A tak snad abych vám popřála bohatou vlastní ochutnávku pobřeží Lago di Como.

Irena Lochmanová

Komorní pěvecký sbor Danielis v Derviu

V srpnu letošního roku se uskutečnil dlouho připravovaný zájezd Komorního pěveckého sboru Danielis do italského Dervia, které je partnerským městem Rousínova. Zájezdu se zúčastnilo také ně-

kolik rodinných příslušníků členů sboru a další zájemci zejména z řad účastníků kurzu italštiny. Šest dní prožitých v Itálii bylo plných nezapomenutelných zážitků a příjemných setkání s obyvateli Dervia. Krása kraje kolem jezera, dvoutisícové hory, milé přijetí a starostlivá péče o všechny jen umocnily prožitky všech členů zájezdu.

Koncert sboru Danielis pod vedením Mgr. Martina Doležala v kostele sv. Petra a Pavla v Derviu byl úžasným zážitkem pro početné nadšené obecenstvo. Umělecký přednes všech skladeb svědčil o preciznosti přípravy a o profesionalitě, se kterou členové sboru ke koncertu v Derviu přistoupili. Nezapomenutelným zážitkem byla jistě pro všechny závěrečná píseň koncertu „Leť, myšlenko ...“ z opery Nabucco, kterou měl sbor precizně nacvičenou a byl překvapen reakcí všech přítomných Italů. Ti ve stoje s rukou na srdci zpívali s nadšením společně se sborem píseň, která je pro ně symbolem osvobození a sjednocení Itálie. Poté nastal obrovský aplaus, který vyvolal několik přidavků.

Představitelé města Rousínova děkují sboru Danielis za důstojnou reprezentaci našeho města a přejí všem jeho členům mnoho dalších úspěchů.

Ing. Eliška Škrobová

Malé italské zamyšlení

Ne, nebojte se, nechci poučovat o historii Říma ani o italské renesanci, nechci popisovat krásy hor, jezera Lago di Como. Moje vzpomínka na krásnou cestu do spřáteleného města Dervia nebude ani deníkem týdne plného zážitků. Projel jsem řadu zemí pěti kontinentů a i když to byly cesty krásné, tato se přece jen lišila. Vždy ocením život v rodinách, už jen pro srovnání s životem naším. Podářilo se mi to nejprve v Rakousku, později v Belgii, Kalifornii, na Sibiři a nyní v krásné Lombardii. Přiznám se, že tak krásné, srdečné přijetí jsem neočekával. Už jen fakt, že hostitelka ubytuje šest z nás s veškerou péčí a komfortem, je obdivuhodný. A nejen ona, řada lidí z Dervia a okolí nás zdravila, ochotně poradila, případně poskytla malou lekci italštiny.

Jedním z hlavních cílů naší cesty byl koncert pěveckého sboru Danielis. Stejně jako většina Rousínováků jsem již dříve navštívil několik vystoupení a ocenil výkony tohoto mladého tělesa. Koncert

v Derviu se přeci jen lišil. V Rousínově žiji víc než půlstoletí, zároveň však od patnácti let dojíždím za studiem nebo prací do měst okolních. Přiznám se, že v minulosti jsem byl i kritikem víc než věrným patriotem. My Češi jsme vlastenci především v hokeji a to se ještě musíme stát mistry světa. Díky koncertu souboru Danielis jsem byl nejen hrdým Čechem, ale i hrdým Rousínovákem. Potlesk, nadšení, rozzářené tváře italských posluchačů a často i slzy dojetí svědčily o úspěchu. Umělecký růst sbormistra Mgr. Martina Doležala sleduji od dětského věku a jeho profesionalitu ocenil zcela zaplněný chrám v Derviu. Už italsky pronesený úvod vyvolal bouřlivý aplaus, stejně jako sóla ve stejném jazyce. Martina zdobí nejen mládí, zájem o hudbu, ale i skromné a milé vystupování. Pomocníkem a rádcem mladého sbormistra byl jistě otec Stanislav, tentokrát v roli zpěváka a moderátora. Tento mladý duchovní je nejen významnou osobností souboru, ale i města Rousínova. Římské vzdělání a dokonalá znalost italštiny byly vítanou pomocí nám všem. Omlouvám se ostatním sólistům souboru, že nejmenuji jejich vystoupení, poděkování patří i jim.

Na závěr ještě jednou díky. To patří organizátorce zájezdů Ing. Elišce Škrobové. Se šarmem jí vlastním zvládla všechny situace jak oficiální, tak i běžné s nadhledem a jistotou. Podstatnou měrou tak přispěla ke zdaru celé akce.

Nezbývá než popřát další úspěchy souboru Danielis a nám Rousínovákům řadu stejně pěkných akcí.

Boris Vlach

Italové očima Čechů. Náboženské poutě do Itálie

(dokončení)

Dům zvolený Karlem IV. za hospic bychom mohli identifikovat pod představami ve via di S. Lucia in Gonfalone č. 131 podle mramorové desky hlásající zprávu o jeho korunovaci v Římě. Uvedenou nadaci schválil a stvrdil pražský arcibiskup. Papežské schválení hospice se uskutečnilo v problematických poměrech církevních rozkolů na papežském stolci, a tak byl český římský hospic schválen teprve 1. srpna roku 1380 bul-

lou Urbana VI., která podrobněji ilustruje okolnosti jeho vzniku: „Urban VI., sluha sluhů Páně na věčnou památku. K uctívým a slušným vašim prosbám blahosklonně svolujeme. V Kristu milovaná naše dcera Alžběta, jasná císařovna římská, ve své žádosti nám vyložila, že před několika lety ona sama a manžel její, slavné paměti císař římský, toužíce vyměnit sobě věci nebeských za pozemské a věčných za vezdejší, spolu zbožnou útrpnost s bídou chudých a nuzných lidí, jakož i pilni chtějíce být skutků milosrdných, ve věčném městě blíže trhu květného (Campus floris) mezi farními kostely sv. Štěpána a sv. Blažeje z vlastních peněz zakoupit si dali dům, jež ustanovili za hospic chudým, neduživým a nemocným z českých zemí do tohoto města někdy přichozím.“ Listinu znovu potvrdil papež Martin V. roku 1431. Jistě byl římský hospic sv. Václava využíván poutníky v milostivých letech 1390, 1400 a 1450. V období husitských válek zřejmě však příliv poutníků do věčného města zeslábl stejně jako se jistě ztenčil proud peněz, které plynuly z rožmberských statků, jejichž majitelé na čas přešli k husitství. Také v Římě samotném docházelo k řadě bojů a pútek mezi různými šlechtickými rody, a tak existence hospitálu visela na vlásku, ohrožována i častými povodněmi řekou Tiberou. O osudech hospitálu se nedochovaly žádné písemnosti, pouze mramorová deska z roku 1457 svědčí o jeho obnově. K roku 1447 se pak dochovala odpustková bulla pro návštěvníky hospitálu v archivu kapituly svatovítské. Obnovy poutnického domu se ujal Jindřich Rorav, český duchovní praktických schopností, sídlící v Římě. Velké návštěvě se Řím těšil za milostivého léta 1450. Podle archivních zápisů z roku 1457 dostala kaple sv. Václava v římském špitále stodenní odpustky za navštívení kaple.

Koncem 15. století ubývalo návštěv vznešených Čechů, papežští legáti pobývali častěji v Rakousku, Uhrách a Německu a nebylo třeba posílat posly z Čech do Říma. Kuriální diplomacie od konce 15. století měla u mnoha královských dvorů své nuncie, kteří záležitosti vyřizovali. Osudná léta pro Řím byla na počátku 16. století, kdy město zužoval mor, loupění a pověstné „Sacco di Roma“ a je pravděpodobné, že tehdy byla kaple sv. Václava vyloupena a hospicál poškozen.

Jak slábl v důsledku reformace proud poutníků z Čech, začal být hospicál využíván polskými poutníky. Také z těchto důvodů bylo roku 1570 stanoveno, aby z příjmů českého hospitálu bylo pou-

kazováno ročně 200 dukátů do německé koleje Collegium germanicum v Římě pro čtyři studenty z českých zemí. Obdobně další část příjmů římského hospitálu měla zůstat v Čechách pro svatováclavský seminář, zřízený v Praze pro chudé studenty bohosloví, který byl založen z podnětu Lobkoviců. V této záležitosti se zachovala korespondence, v níž úmysl Lobkoviců podporuje i císař Rudolf II. Část příjmů z českého římského hospitálu a část z opuštěného švédského hospitálu sv. Brigity v Římě a příspěvek z papežské pokladnice putovaly do Čech pro chudé studenty. Hospitál zůstal však nadále „ideálním“ majetkem českého národa, ale četní poutníci nacházeli přístřeší v hospitále u P. Marie in Capella za řekou Tiberou. Zde čeští příchozí byli opatřeni večeří i noclehem za zbytek příjmů, určených českému hospitálu.

V roce 1671, 2. května, napsal Niccolo Nairone z Říma kardinálovi a pražskému arcibiskupovi Harrachovi dopis o historii a charakteristice někdejšího českého hospitálu. Jak vyplývá z tehdejší obsáhlé zprávy, celkem byl hospic asi na šesti místech Říma. V jeho kapli byly oltáře českých patronů, nadané odpustky.

Teprve obnova v 19. století, realizovaná za vytrvalého tlaku ze strany českých biskupů, dosáhla jistého úspěchu. Roku 1872 bylo jmění bývalého českého domu odevzdáno biskupům a nebylo nepatrné: tvořilo je 11 domů a roční důchody – v domech byly kupecké krámy či byty. Objevila se i snaha z některých domů učinit hospitál, zřídit kapli sv. Václava a to v gotickém stylu, aby byla na první pohled v okolí patrná. Domy byly majetkem českomoravské církve.

Poutě, jejichž masovost a organizovanost získala nový rozměr zavedením železniční dopravy, pokračovaly i v druhé polovině 19. století. Mnohé vedli duchovní, kteří studovali v Itálii a patřili mezi též první překladatele z italštiny, již si osvojili za svého pobytu v Itálii. Poutě do Říma přispívaly k poznání Itálie a k rozšíření znalostí italštiny. Svě poznatky publikovali jejich účastníci nebo organizátoři v řadě katolických časopisů. Jejich zážitky, plné duchovního zaujetí a okouzlení svatými místy, doprovázelo většinou hodnocení Italů jako zbožného a přátelského národa.

PhDr. Irena Bukačová

Bibliografie:

Klement Borový, Národní dům český v Římě, Praha 1874, František Mareš, Český hospic

v Římě, in: Český časopis historický 64, 1890, s. 65–100.

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí

(dokončení)

Vysvěcení kostela se uskutečnilo 21. října 1906 bylo méně okázalejší a zúčastnilo se také méně hostů. Řeč knížete Claryho byla plná díky, které směřovaly do minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Do minulosti poslal dík především prof. Bigagliovi, v přítomnosti děkoval teplickému architektovi Maxi von Loosovi za vedení úprav interiéru; dále panu W. Loosemu a jeho ženě, kteří darovali kostelu zvon a kněžům kongregace „Svatého srdce Ježíšova“, kteří se tímto stali správci kostela. Poděkování do budoucnosti poslal všem těm, kteří ještě přispějí dary k dokončení stavby a nadále se budou o kostel starat.

Především díky do budoucnosti bylo třeba, jelikož neuplynula ani dvě desetiletí od předání kostela a již se naplnila varování před možným poškozením materiálu. Od počátku stavby se ozývaly hlasy, že italský mramor a některé stavební dekorativní prvky nemohou vydržet drsné severské prostředí. Na počátku 20. let minulého století došlo k statickým závadám a z průčelí se uvolnilo několik velkých mramorových bloků, hrozilo také zřícení sloupků věžiček. Claryovský stavební úřad porušené bloky vyměnil, otevřené věže zazdil a již tehdy uzavřel hlavní vchod. K dalším nutným opravám došlo v roce 1939, kdy musela být opravena střecha kostela i zvonice.

Kostel Neposkvrněného početí P. Marie byl vybudován jako trojlodní bazilika se samostatnou zvonicí vysokou 38 m, ke které měla přiléhat křížová chodba. Původní záměr dnes připomíná portál ve východní stěně kostela a neobložené zdivo, které vymezuje obrys předpokládané chodby. Hlavní průčelí je obloženo 55 pásy bílého a červeného mramoru z benátské oblasti, které prolamují lomená, mramorovými plaménkovými kružbami zdobená okna bočních, nižších lodí zakončených galeriemi s lomenými nikami a postavami šesti apoštolů. Průčelí hlavní lodi dominuje mohutná rozeta s mramorovou plaménkovou kružbou nad

hlavním portálem s lomeným obloukem zdobeným ornamentálním rostlinným motivem

a plastikou Boha Otce, replikou plastiky z původního portálu osazeného nakonec nad bočním vchodem. Autorem návrhu portálu, kde se střídají fragmenty původních prvků s nově zhotovenými, je A.Oliva. Předlohu z roku 1891 realizoval o šest let později P. Bigaglia, k osazení kamenného reliéfu s mariánským motivem v tympanonu portálu nakonec nedošlo. Stupňovité průčelí dekorované ažurovou mramorovou kružbou bylo zakončeno baldachýnovými věžičkami z bílého mramoru s plastikami svatých, zhotovených přesně podle benátského vzoru.

Vnější stavba kostela byla z velké části dokončena v roce 1899, úprava interiéru pod vedením teplického architekta Maxe von Loose pokračovala až do roku 1916. V letech 1909 – 1914 se podílel na návrzích a dohlížel na umístění kazatelny a oltářní mensy inspirovaných severo-italskou oblastí. Novodobé výzdobné mramorové prvky realizoval ve svém kamenictví Josef Seiche z Teplic. Hlavní loď byla završena plochým dřevěným stropem složeným ze 42 kazet s plaménkovými kružbami podle návrhu řezbáře Antona Dibony z rakouského Gratzu. z roku 1914 Dibona navrhoval rovněž podobu hlavního oltáře.

Vedle původních architektonických fragmentů byla v interiéru uplatněna i dvě gotická sochařská díla, reliéfy s námětem Zvěstování Panně Marii z roku 1377 umístěná pod chórem nesoucím varhany s 32 registry

a 13 píšťalami, které instalovala v roce 1914 fa Schiffner z Prahy.

V závěru boční lodě byl umístěn oltář sestavený ze sedmi deskových obrazů zasazených do novogotické konstrukce, dílo benátského mistra z konce 14. století, dnes přemístěném do Diecézního muzea v Litoměřicích.

Náznak transeptu uzavírá na východní straně sakristie s portálem z původních architektonických článků. V západní části je umístěna kaple s vitrážovým oknem s motivem Zmrtvýchvstání Krista a erbem Clary - Aldringenů nad vchodem do rodinné hrobky. Vitráž byla instalována na přelomu 19. – 20. století a pochází ze stejné dílny jako vitráže zámeckého kostela v Teplicích. Carlos Clary do tohoto kostela byla také umístil další sochařská díla zakoupená v Itálii, která nebyla využita v

Dubí. Zbylé architektonické fragmenty byl rozprodány v roce 1920.

Kostel je dominantou města Dubí víc než sto let, v jejich průběhu se stal stavební památkou s osobitým pojetím historizující architektury a dokladem perfektní technické znalosti kamenického i řezbářského řemesla z přelomu dvou uplynulých staletí. V prostoru kostela je ukryt také jeho spleť příběh, kdy zdi kostela stály dřív než byl položen základní kámen; předán byl k užívání dřív než byl dokončen a poškozen dřív než nabyt slávy. K výraznějším škodám naštěstí nikdy nedošlo a opravy kostela z let 1939, 1966 a 2006 příběh kostela posouvají k dalšímu století a další slávě.

PhDr. Bohuslava Chleborádová

Žlutá Bugatka Elišky Junkové

Největší rozkvět firmy Bugatti přerušila I. světová válka. Všech 200 zaměstnanců, z různých příčin ji opustilo. „Patron“ ještě před příchodem Němců, stačil zakopat pod podlahu dílny tři motory. Po válce je však nenašel a tak musel začínat znovu.

Noví pracovníci a ostatní, mohli denně potkávat „patrona“ v bílém plášti a s buřinkou na hlavě, jak pobíhá po podniku. Nikdy neprováděl výpočty, nepoužíval logaritmického pravítka ani rýsovacího prkna. Cokoli naskicoval bylo na milimetr přesné.

Když zrovna nepracoval v provozu, dlel ve stáji u svých milovaných koní, za něž by se nemusel stydět ani ten nejkvalifikovanější chovatel. Měl i několik ušlechtilých psů a siamských koček. Sklepy jeho sídla byly plny nejvybranějších vín a různých vzácných lahůdek. Slavný závodník Louis Chiron po celý život vzpomínal na „patrona“ jako na nejvytříbenějšího labužníka.

Ze všeho nejvíc byl však Ettore Bugatti nepřekonatelným konstruktérem. Přicházel s nápady nad nimiž i věhlasným odborníkům zůstával rozum stát. Jeho továrničku opouštěly stále nové a nové zušlechtnuté typy. Každý vůz byl přitom jiný. Sériová výroba prakticky neexistovala.

Největší prominenti z celé Evropy si zde podávali dveře a vyplňovali šeky na závratné částky.

„Bugatky“ za svou existenci získaly přes desettisíc vítězství a téměř 40 mezinárodních rekordů.

Dlouhý by byl seznam jezdců, kteří za jejich volant usedali, aby je přivedli k úspěchu. A nechyběli mezi nimi ani čeští závodníci: Čeněk a Eliška Junkovi a Jiří Lobkovic. Éra slávy těchto vozů přetrvala až do roku 1934, kdy se na scéně začala objevovat auta německé výroby, především Mercedes Benz, vydatně podporovaná nacistickými pohlaváři. A tak malá továrnička v Molsheimu musela na jednu čelit obrovskému kapitálu a rozsáhlé výrobě s tisíci zaměstnanci.

Ettore Bugatti to však nevzdal – přenechal vedení závodu synovi Jeanovi. Sám se věnoval výhradně konstruktérské činnosti. V roce 1937 vznikl plán na nový závod. Celá Francie věřila, že „modrá značka“, charakteristická pro vozy Bugatti, získá zpět světový primát.

Jeho sedmadvacetiletý syn se však zabil, když se snažil vyhnout opilému cyklistovi. Neúprosný osud připravil zestárnuvšího Bugattiho nejen o syna, ale i o továrnu. Za II. světové války odmítl výzvu Mussoliniho, aby se vrátil do vlasti. Němečtí okupanti jeho továrnu v Molsheimu zničili. Ettore Bugatti se uchýlil do Paříže, kterou nacisti ještě neobsadili a zde ve svém malém bytě kreslil modely nových vozů, jejichž motory se měly rozezvčet po osvobozené Francii rytmem, který tak výstižně zachytil Jaroslav Ježek ve své skladbě nazvané „Bugatti step“.

Ettore Bugatti zemřel v roce 1947 a s ním zanikla i jeho továrna.

Zcela zvláštní místo mezi jeho obdivovateli zaujímá Fritz Schlumpf, bohatý Alसान, který ve svém soukromém muzeu poskytl „azyl“ 161 těchto ušlechtilých vozů, které kdysi hřměly na světových závodních dráhách. Řadu jich zachránil před sešrotováním a některé získal za obrovské částky od jednotlivých vlastníků.

Zmínili jsme se o tomto jedinečném konstruktérovi těchto obdivuhodných vozů, protože to byla právě největší česká závodnice, která na jeho „žluté Bugatce“ nemála přispěla k proslulosti jeho značky. Zajímavá je též skutečnost, že „Bugatky“ po více než šedesáti letech se dostaly pod křídla Volkswagenu a tím se postavily do jedné řady se „škodovkami“.

A nyní k Elišce Junkové, rozené Alžbětě Pospíšilové. Narodila se 16. listopadu 1900 v Olomouci

a začala svou automobilovou kariéru tím, že chtěla odhalit závodnickou zálibu Čenka Junka, s nímž vstoupila v manželský svazek v roce 1922. Tajně si proto udělala řidičský průkaz.

Na pařížském salonu v roce 1922 oba naléhali na výrobce E. Bugattiho, aby jim prodal jeden ze svých vozů. Byli při přemlouvání tak přesvědčiví, že se jim podařil příslib dodávky získat. Je nutno uvést, že o Bugatky byl v té době enormní zájem a byly vyprodány na několik let dopředu.

Ettore Bugatti v této souvislosti poznamenal svému spolupracovníku a závodníku Marcu Bugattimu: „Udělal jsem asi velkou hloupost. Slíbil jsem dodat náš vůz do nějaké asijské země. Nu, slíbil jsem to a tak to musíme splnit“.

Za několik málo let Ettore Bugatti svůj názor na Elišku Junkovou diametrálně změnil. Stalo se tak, když Eliška na přimluvu manželky Bugattiho vyslovila souhlas s účastí na „Velké ceně Švýcarska“. Jednalo se o horský závod s obrovskou účastí. Byl to také Eliščin první zahraniční závod vůbec. Ettore Bugatti prohlásil na její adresu: „Je to už tak velká závodnice, že může soutěžit s profesionály“.

Do Molsheimu se Eliška Junková za svého života vydala několikrát. Jejím jediným celoživotním vozem byla na žluto natřená Bugatka. Většinou vozy ze závody vycházely v barvě modré, což byla firemní barva.

Když Junková poprvé vešla do továrny, byla velmi zaražena nad tím, co tam užívala. Procházela místnostmi, které se podobaly spíše kůlnám, místo moderním dílnám. Tak jí nějak připadlo na mysl, že ta auta zde snad vyrábějí, jak se lidově říká, „na koleně“. Nicméně o mechanících, kteří zde pracovali, hovořila s nejvyšší úctou jako o mistrech svého oboru.

S rodinou Bugattiových navázali Junkovi velmi srdečný vztah. Eliška Junková za své kariéry se zúčastnila velké řady závodů. K tomu, aby si člověk učinil alespoň tu nejzákladnější představu, musel by si přečíst její knihu „O životě s Bugatkou“.

Největší úspěch zaznamenala v květnu 1928 na slavném sicilském okruhu „Targa Florio“, který se odehrával ve fantastické atmosféře největšího ostrova ve Středozemním moři. Desetitisíce diváků lemovaly trať.

Po prvním kole byla Eliška čtvrtá. Před ní byl Chiron na Bugatce, Campari na Alfě Romeo a další dva. Její žlutá bugatka s číslem 58 se fantastickou

jízdou prodrala do čela závodu. Od úst k ústům letělo v různé výslovnosti jméno „Junek, Junek“. Jejich miláček Campari zaostával a to za ženskou: A žlutě se blýskající Bugatka uháněla vpřed a zanechávala za sebou všechna „esa“. Trať byla dlouhá 180 km a mnoho nástrah ještě na závodníky číhalo. Bohužel jedna z nich postihla i Elišku. Najednou z chladiče její „bábušky“, jak své auto něžně nazývala, začala vystupovat pára. Přestala fungovat vodní pumpa. Eliška běžela pro vodu, zatímco mechanik odstraňoval závadu. Snažila se zpoždění dohnat. Jedna potíž však nestačila. Na ostrém kameni odešla zadní pneumatika. Její výměna znamenala další zdržení. Mezitím se kolem ní přehnali další tři závodníci, kteří za ní měli velkou ztrátu.

Eliška Junková skončila nakonec na pátém místě, dvě a půl minuty za Chironem.

Jméno této velké české závodnice je zaznamenáno v análech a oslavných dobových článcích plných uznání. V roce 1966 byla pozvána na Sicílii na další ročník Targa Florio. To už řada slavných závodníků a tehdejších účastníků našlo věčný klid od burácejících svých závodních vozů. Elišku toto pozvání potěšilo, ale zúčastnit se ho pro pokročilý věk už nemohla.

8. ledna 1972 čsl. televize uskutečnila s Eliškou pořad, který byl slavnou přehlídkou její závodní činnosti. Jejím prvním závodem, jehož se zúčastnila, se odehrával na trati Zbraslav – Jíloviště. Za své závodní činnosti poznala největší představitele tohoto druhu automobilismu a s některými se i spřátelila (Tazio Nuvolari, Louis Chiron aj.)

Závodění zanechala, když její muž v roce 1928 tragicky zahynul na Nürburgringu. Ale ani potom nesložila ruce v klín. Stala se členkou „Veterán klubu“ a dalších organizací. Byly s ní pořádány besedy, byla ochotnou rádkyní mladých závodnic a to i po těžké operaci, které se musela podrobit.

Patří mezi výkvět českých žen, které se vždy hrdě hlásily ke svému národu a mnoho pro něj také vykonaly.

Eliška Junková zemřela 5. ledna 1994, v nedožitých 94 letech. Její poslední pohledy patřily Praze na kterou hleděla ze svého útulného bytu pod Strahovem.

A její „přítelkyně – žlutá Bugatka“? Ta odpočívá v pražském Technickém muzeu a mnozí návštěvníci si ji často pohladí při vzpomínce na její paní.

Cyril Kříž

Pier Paolo Pasolini:

1. únor 1975

„Chybějící moc“ aneb „článek o světluškách“

„Rozdíl mezi fašismem adjektivem a fašismem substantivem pochází nejinak než

z novin „Politecnico“, to jest z období těsně po válce...“ Tak začíná jeden příspěvek Franca Fortiniho o fašismu („L'Europeo“, 26. 12. 1974): příspěvek který, jak se říká, mohu podepsat, a z celého srdce. Nemohu se ovšem podepsat pod tendenční úvod. Ve skutečnosti rozdíl mezi „fašismy“, který byl popsán v „Politecnico“ není případný ani aktuální. Mohl ještě platit tak před deseti lety: když režim křesťanských demokratů byl ještě čistým a pouhým pokračováním fašistického režimu. Ale před tak deseti lety se „něco“ stalo. „Něco“ co tu nebylo a nebylo předpokládáno nejen v časech „Politecnico“, ale ani rok před tím, kdy se to stalo (či dokonce, jak uvidíme, když se to stalo).

Skutečný rozdíl mezi „fašismy“ nemůže být tedy „chronologicky“ mezi fašismem fašistickým a fašismem křesťanskodemokratickým: ale mezi fašismem fašistickým a fašismem radikálně a úplně, nepředvídaně novým, který se zrodil z toho „něčeho“, které se přihodilo před tak deseti lety.

Poněvadž jsem spisovatel a píši polemiku nebo alespoň diskutuji s ostatními spisovateli, nechť je mi umožněno dát definici poeticko-literárního charakteru této události, která se stala v Itálii před tak deseti lety. To poslouží ke zjednodušení a zkrácení našeho výkladu (a pravděpodobně k lepšímu pochopení).

Na počátku šedesátých let, v důsledku znečištění vzduchu, a hlavně, na vesnici, v důsledku znečištění vody (modré potoky a průzračné strouhy) začaly mizet světlušky. Událost to byla náhlá a ničivá. Za pár let zde už žádné světlušky nebyly. (Jsou teď vzpomínkou, dost bolestnou, na minulost: a starý člověk, který má takovou vzpomínku, nerozezná v nových mladých lidech mladého sebe sama a nemůže tudíž už mít stesk po minulosti).

To „něco“, co se přihodilo tak před deseti lety tedy pojmenuji „zmizením světlušek“.

Režim křesťanských demokratů měl dvě úplně odlišné fáze, které mezi sebou nejde srovnat a na-

značit tak jistou kontinuitu, ale staly se dokonce historicky nesouměřitelné. První fáze tohoto režimu (jak vždy správně trvali na tomto pojmenování radikálové) je ta, která jde od konce války do zmizení světlušek, druhá fáze je ta, která jde od zmizení světlušek až do dneška. Podívejme se na ně postupně.

Před zmizením světlušek

Kontinuita mezi fašismem fašismu a fašismem křesťanskodemokratickým je úplná a absolutní. Pomlčím o tom, co se při této příležitosti říkalo i tehdy, třeba právě v „Politecnico“: chybějící čistky, kontinuita práva, policejní násilí, opovrhování Ústavou. A zastavím se nad tím, co potom vyprávělo retrospektivní historické vědomí. Demokracie, kterou křesťanští demokraté antifašisté kladli proti fašistické diktatuře, byla bezostyšně formální. Zakládala se na absolutní většině, která byla získána hlasy obrovských vrstev střední třídy a obrovských vrstev zemědělských, které byly pod správou Vatikánu. Tato správa Vatikánu byla možná jen pokud se zakládala na absolutně represivním režimu. V tomto světě „hodnoty“, které platily, byly ty samé jako za fašismu: Církev, Vlast, rodina, poslušnost, disciplína, řád, spořivost, morálnost. Tyto „hodnoty“ (jako konec konců během fašismu) byly „také skutečné“: patřily tedy místním a konkrétním kulturám, které tvořily Itálii archaicky zemědělskou a paleoindustriální. Ale v momentě, kdy byly přijaty „hodnoty“ národní, nemohly jinak než ztratit každou skutečnost a stát se odporným, stupidním, represivním konformismem Státu: konformismem fašistické a křesťanskodemokratické moci. Provincialismus, neotesanost a ignorance jak „elit“ tak, na jiné úrovni, mas, byly stejné jak za fašismu tak během první fáze křesťanskodemokratického režimu. Paradigmaty této ignorace byl vatikánský pragmatismus a formalismus.

Toto vše dnes vypadá zřejmě a evidentně, protože tehdy byly živeny liché naděje ze strany intelektuálů a opozičních sil. Věřilo se, že toto všechno není úplná pravda a že formální demokracie v základu nějak platí. Teď, než přejdeme ke druhé fázi, budeme muset věnovat pár řádek přechodnému okamžiku.

Během mizení světlušek

V tomto období rozdíl mezi fašismem a fašismem zrozený v „Politecnico“ ještě mohl fungovat. A doopravdy jak velký stát, který se začal

tvořit ve státě – to jest jak masa dělníků a zemědělců organizovaná KSI¹ – tak i nejpokrokovější a nejkritičtější intelektuálové si nevšimli, že „světlušky začaly mizet“. Byli dost dobře informováni ze sociologie (která v těch letech přivedla do krize marxistickou analýzu): ale byly to informace ještě neprožité, v zásadě formalistické. Nikdo nemohl podezírat historickou skutečnost, která se měla stát v nejbližší budoucnosti; ani identifikovat to, co se tenkrát nazývalo „blahobyť“ s „rozvojem“, jež skutečně v Itálii poprvé naplnlo „genocidu“, o které v „Manifestu“ mluví Marx.

Po zmizení světlušek

„Hodnoty“ starého zemědělského a protokapitalistického světa, které se změnilly v národní a tedy byly zfalšovány, najednou neplatí. Církev, vlast, rodina, poslušnost, pořádek, spořivost, morálka už neplatí. A nejsou potřeba protože jsou falešné. Přežívají v klerofašismu na okraji společnosti (také ISH² je v zásadě odmítá). „Hodnoty“, které je nahradily, jsou nového typu civilizace, úplně „jiné“ než je civilizace zemědělská a protoindustriální. Tato zkušenost byla již získána jinými státy. Ale v Itálii je docela specifická, protože se jedná o skutečné „sjednocení“, které náš stát prožívá; zatímco v jiných zemích se klade s jistou logikou na monarchické sjednocení a na pozdější sjednocení buržoazní a průmyslové revoluce. Italské trauma kontaktu mezi pluralitní „archaicitou“ a průmyslovou nivelizací má možná jeden precedens: Německo před Hitlerem. Také zde byly hodnoty různých místních kultur zničeny násilnou homologací industrializace: s následným vytvořením těch enormních mas, které již nebyly starodávné (zemědělské, řemeslné) a ještě ne moderní (buržoazní), které utvořily divokou, vyšínutou a nezměnitelnou kostru nacistických oddílů.

V Itálii se stává něco podobného: a s ještě větším násilím, poněvadž industrializace let sedmdesátých tvoří rozhodující „proměnu“ též vzhledem k té německé před padesáti lety. Nejsme již před, jak už všichni vědí, „novou dobou“, ale před novou epochou historie lidstva, té historie, jejíž trvání má délku tisíce let. Bylo nemožné, aby Italové reagovali hůře než takto na takové historické trauma. V několika málo letech se z nich stal (zvláště ve středu a na jihu země) národ degenerovaný, směšný, monstrózní, kriminální. Stačí vyjít ven na ulici, abyste to pochopili. Ale, samozřejmě, abyste pochopili změny u lidí, musíte je milovat. Já,

bohužel, tyto italské lidi miloval: jak mimo schémata moci (naopak, v zoufalé opozici proti nim), tak mimo populistická humanitní schémata. Jednalo se o opravdovou lásku, která byla zakořeněna v mém způsobu bytí. Viděl jsem tedy „s mými smysly“ vynucené chování konzumní moci znovu vytvořit a deformovat svědomí italského národa až do nezvratné degradace. Věc, která se nestala za fašismu fašistického, v době, kdy bylo chování úplně odděleno od svědomí. Marně „totalitní“ moc opakovala znova a znova svůj diktát chování: svědomí nebylo dotčeno. Fašistické „modely“ nebyly nic jiného než masky, které se daly nasadit a sejmut. Když fašistický fašismus padl, vše se vrátilo jako před tím. Bylo to vidět i v Portugalsku: po čtyřiceti letech fašismu portugalský lid slavil první máj jako by ten poslední slavil před rokem. Je tudíž směšné, že Fortini antedatuje rozdíl mezi fašismem a fašismem na první léta po válce: rozdíl mezi fašismem fašistickým a fašismem této druhé fáze křesťanskodemokratické moci nejen že nemá srovnání v naší historii, ale možná ani v historii světové.

Já nicméně nepíši tento článek pouze abych polemizoval o tomto bodě, přestože je hodně blízký mému srdci. Ve skutečnosti píšu tento článek z úplně jiného důvodu. Tady je: Všichni mí čtenáři si určitě všimli změny u mocných křesťanských demokratů: v málo měsících se změnili na pohřební masky. Je to pravda: pořád se vytahují se svými zářivými úsměvy, neuvěřitelně upřímnými. V jejich panenkách se sjojuje blažené světlo dobré nálady. Pokud se nejedná o spiklenecké mrknutí světélka bystrosti a vychytralosti. Což se voličům líbí, zdá se, pokud se týká úplné spokojenosti. Mimo jiné, naši mocní srdnatě pokračují ve svých nesrozumitelných tlachách; v nich plavou „flatus vocis“ obvyklých stereotypních slibů. Ve skutečnosti jsou to právě masky. Jsem si jist, že kdybychom nadzvedli tyto masky, nenašli bychom ani shluk kostí nebo popela: nebylo by tam nic. Vysvětlení je jednoduché: dnes v Itálii je ve skutečnosti dramatický nedostatek moci. Ale toto je klíčové: není to nedostatek moci legislativní nebo exekutivní, ne nedostatek moci řídicí, ani nakonec, nedostatek moci politické nebo v jakémkoliv tradičním smyslu. Ale chybějící moc jako taková. Jak jsme se dostali k tomuto nedostatku? Nebo, lépe řečeno, „jak se k němu dostali lidé moci?“ Vysvětlení, ještě jednou, je jednoduché: lidé moci, křesťanští demokraté, přešli od „fáze světlušek“ do

„fáze zmizení světlušek“ bez povšimnutí. Jakkoliv se to může zdát blízké kriminalitě, jejich nevědomost v tomto bodě byla absolutní: vůbec nepodezívali, že moc, kterou měli v rukou a kterou spravovali, se jednoduše nevyvíjela „normálně“, ale radikálně měnila svou povahu.

Měli iluze, že v jejich režimu bude v podstatě všechno stejné: že, například, budou moci navždy počítat s Vatikánem: bez toho, aby si všimli že moc, kterou měli stále v rukou a kterou spravovali, už nevěděla, co si počít s Vatikánem jako centrem zemědělského života, zpátečnického a chudého. Měli iluze, že budou moci navždy počítat s nacionalistickou armádou (jako právě jejich fašističtí předchůdci): a neviděli, že moc, kterou měli stále v rukou a kterou spravovali, již manévrovala aby položila základy nových armád, nadnárodních, téměř technokratických policií. A to samé můžeme říci o rodině, nucené, bez řešení kontinuity z dob fašismu, ke spořivosti, k moraliť: teď jí konzumní moc vnutila radikální změny ve smyslu modernosti, až k přijetí rozvodu a již, teoreticky, všeho ostatního, bez limitů (nebo alespoň až do limitů povolených permisivitou nové moci, horší než totalitní protože násilně totalizující).

Křesťanští demokraté u moci toto všechno podstoupili a mysleli si, že jí mohou řídit a hlavně manipulovat. Nevšimli si, že byla „jiná“: nesrovnatelná nejen s nimi ale s celou formou civilizace. Jako vždy (srov. Gramsci) pouze v jazyce bylo možno vidět symptomy. V přechodné fázi – neboli „během“ zmizení světlušek křesťanští demokraté u moci téměř okamžitě změnili způsob svého vyjadřování a přijali úplně nový jazyk (ostatně nesrozumitelný jako latina): hlavně Aldo Moro: to jest (skrze enigmatickou souvztažnost) ten, který se zdá nejméně zapletený v hrozných věcech, které se udály, organizované od 69´ dodnes, v pokusu nicméně, dosud formálně vydařeném, o udržení moci.

Říkám formálně protože, opakuji, ve skutečnosti, mocní křesťanští demokraté zakrývají s jejich robotickými manévry a jejich úsměvy, nicotu. Skutečná moc pokračuje bez nich: a oni už nemají v rukou nic jiného než nepotřebné aparáty, které z nich dělají skutečné pouze žalostné druhořadé hráče.

Přesto v historii „nedostatek“ nemůže existovat: může být hlásán pouze abstraktně a absurdně. Je pravděpodobné, že ve skutečnosti se „nedostatek“, o kterém mluvím, již naplňuje skrze krizi a nové uskupení sil, které se nemůže netýkat ce-

lého národa. Skoro jakoby se jednalo jen o „výměnu“ skupiny lidí, která nám tak hrozně vládla po třicet let a přivedla Itálii k ekonomické, ekologické, urbanistické a antropologické pohromě.

Ve skutečnosti falešná výměna těchto „dubových hlav“ (ne méně, naopak, pohřebněji karnevalových), provedená skrze umělé posílení starých aparátů fašistické moci, by k ničemu nevedla (a nechť je jasné, že v tom případě, by „jednotka“ byla svým složením nacistická). Skutečná moc, které již tak deset let „dubové hlavy“ sloužily bez toho, aniž by si všimli této skutečnosti: to je něco, co mohlo již zaplnit „nedostatek“ (a též zmařilo možnou účast na vládě velké komunistické země, která se zrodila v rozvratu Itálie: protože se nejedná o „vládnutí“). Máme abstraktní a v jádru apokalyptické obrázky této „skutečné moci“: neumíme zpodobnit jaké „formy“ by přijala, kdyby se přímo zaměnila za sluhy, kteří jí přijali jako jednoduchou „modernizaci“ technik. Nicméně pokud se týká mě (jestli je to nějak zajímavé pro čtenáře) ať je jasné: já, byť i nadnárodní, bych dal celou Montedison za jednu světlušku.

Přeložil Mgr. Tomáš Matras

¹ Komunistická strana Itálie, it. Partito Comunista Italiano, PCI, pozn. překl.

² Italské sociální hnutí, it. Movimento Sociale Italiano, MSI, pozn. překl.

Pro Vaši informaci

- **Dne 16. dubna 2007 přijal nový velvyslanec Itálie J. E. Fabio Pigliapoco delegaci předsednictva naší Společnosti.** V srdečném a přátelském rozhovoru, ve kterém s delegací setrval přes hodinu, došlo k oboustranné výměně informací. Pan velvyslanec vyjádřil uznání za dosavadní činnost Společnosti a přijal pozvání na 6. valné shromáždění, které bude uskutečněno na podzim tohoto roku.
- **Čestný předseda Společnosti přátel Itálie Cavaliere Carlo VENDER dne 16. dubna 2007 oslavil v plné svěžesti 80. narozeniny.** Za jeho zásluhy při zprostředkování a podpoře kulturní výměny, zejména mnoha pěveckých

souborů a umožnění studijních pobytů našich předních operních umělců v Itálii mu byla udělena Zlatá medaile Československé společnosti pro mezinárodní styky. Jako štědrý sponzor umožnil m.j. i konání slavnostního koncertu osmdesáti členného sboru Giuseppe Verdiho z Teatro Reggio v Parmě v den ustavujícího shromáždění naší Společnosti 7. června 1990. Po rozdělení Československa a našem neúspěšném pokusu o založení Společnosti přátel Itálie v Bratislavě, přenesl těžiště podpory kulturních výměn na Slovensko, kde mu za jeho zásluhy bylo uděleno čestné občanství v Košicích, Piešťanech a v Čadci.

- Zásluhou Českého výboru Italské asociace partyzánů (Comitato Nazionale Partigiani Italiani –A,N.P.I) byla dne 25. dubna 2007 **obnovena tradice oslavy vyvrcholení italského protifašistického odboje Dne osvobození 25. dubna 1945.** Oslava se konala v Italském kulturním institutu za početné účasti italské komunity i našich členů na pronesených projevech, promítnutých filmech i výstavě fotografií.
- **Vzpomínkové shromáždění k 65. výročí vyhlazení Lidic oslovil i starosta Sauro Testi z italské obce Bucine v Toskánsku,** kde bylo 29. června 1944 zavražděno 113 mužů a žen. Pozval 3 vítěze vědomostní soutěže studentů na týdenní pobyt do Itálie v rámci projektu Mírová laboratoř, země a svoboda. „Ode dneška bude Bucine stát po vašem boku. Budoucnost mladých lidí se buduje nejen tím, že se díváme do budoucna, ale že nezapomínáme na minulost. Abychom věděli kam míříme, musíme si stále pamatovat, kdo jsme a odkud pocházíme.“ Řekl italský starosta.
- **Za podpory pražské pobočky Společnosti přátel Itálie navázala před dvěma lety Městská část Praha 7 první kontakty s městem Teramo v karaji Abruzzo. Letos 16. května byl na radnici Prahy 7 tento vztah oficiálně potvrzen podpisem partnerské smlouvy.** Slavnosti se zúčastnil velvyslanec Itálie J. E. Fabio Pigliapoco, místopředseda Společnosti Rostislav Pietropaolo, starostové obou měst Gianni Chodi a Marek Ječmének,

radní Prahy 7 a početná skupina občanů města i provincie Teramo.

- Arcibiskupství olomoucké ve spolupráci s italskou nadací Amici di Velehrad – Přátelé Velehradu, za sponzorské účasti sýrárny Orrero, a.s. uspořádalo 2: května 2007 v Klášterním Hradisku v Olomouci Benefiční koncert na počest a za osobní účasti J. E. kardinála Tomáše Špidlíka. Výtěžek koncertu byl věnován Stojanovu gymnáziu Velehrad.
- Dne 9. června se konala na Univerzitě Palackého v Olomouci za sponzorské účasti Nadace Casamarca se sídlem v Trevisu **mezinárodní konference ITINERA LATINITATIS**. Byla to po konferenci ve Slaném a v Brandýse nad Labem další mezinárodní konference věnovaná m.j. zkoumání historických pramenů o česko-italských literárních vztazích.
- Od 6. března do 5. června proběhl v Italském kulturním institutu jarní cyklus sedmi přednášek doprovázených audiovizuálním programem autorů Mgr. Milady Jonášové a doc. Dr. Tomislava Volka na téma „**Co v Itálii viděl, zažil a zkomponoval W. A. Mozart.**“ Pořadatelem této mimořádně zdařilé akce byla Společnost přátel Itálie a Mozartova obec v České republice.
- **Podzimní cyklus této akce** zpřístupní poznatky mezinárodního výzkumu o třech pobytech W. A. Mozarta v Itálii v letech 1769–1773 s tímto programem:
 - 2. října Druhá cesta do Itálie (Ascano in Alba)
 - 16. října Třetí cesta do Itálie (Lucio Silla)
 - 30. října Ombra, tradice v italské opeře
 - 13. listopadu Dnešní inscenační pokusy o Mozartovy italské opery
 - 27. listopadu Bilance italských cest
- 30. dubna 2007 v prostorách Muzea umění v Olomouci proběhlo shromáždění členů olomoucké pobočky Společnosti přátel Itálie. V první části seznámil Dott. Kvído Sandroni členy s plánovanou činností Společnosti na léto 2007 a na školní rok 2007–2008. Druhá

část byla určena i pro širší veřejnost. Mgr. Jan F. Pavlíček měl přednášku na téma Italská komunita v Praze na přelomu 17. a 18. století.

- Ve čtyřech renesančních sálech zámku v Nebovíděch je od 2. června **do 31. srpna 2007 výstava obrazů Dany Hlobilové „Z Čech až na konec Sicílie.“**
- Díky italskému členu naší Společnosti Dr. Donatu Spinovi jsme zahájili jednání se Společností Antonia Pedrottiho, která je kolektivním členem naší Společnosti, o přípravě pražského předkola dalšího ročníku mezinárodní soutěže mladých dirigentů jejíž finále se koná každé 2 roky v Trentu na počest jejich rodáka a dlouholetého šéfdirigenta Pražského filharmonického orchestru A. Pedrottiho.
- **Všechny pražské členy, kteří používají internet žádáme o sdělení E-mailové adresy,** abychom je mohli operativně informovat o aktivitách pražské pobočky. Použijte naši E-mailovou adresu: prateleitalie@seznam.cz
- Zájemcům o starší čísla Zpravodaje z předešlých XI. ročníků je můžeme zaslat za režijní cenu 20 Kč za jedno číslo. Při odběru alespoň pěti čísel nebudeme účtovat poštovné.

Rostislav Pietropaolo

OBSAH 3. ČÍSLA XII. ROČNÍKU ZPRAVODAJE

Šesté valné shromáždění Společnosti přátel Itálie	str. 1
Rostislav Pietropaolo: Úvodem	str. 1
Lenka Uchytílová: Neapolské fragmenty. Kde vlastně leží Neapol	str. 2
Jana Haasová: Z cest za italskými vulkány – Vesuv	str. 3
Irena Lochmanová: Perla Alp – Lago di Como	str. 4
Eliška Škrobová: Komorní pěvecký sbor Danielis v Derviu	str. 6
Boris Vlach: Malé italské zamyšlení	str. 6
Irena Bukačová: Italové očima Čechů. Náboženské poutě do Itálie (<i>dokončení</i>)	str. 7
Bohuslava Chleborádová: Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Dubí (<i>dokončení</i>)	str. 8
Cyril Kříž: Žlutá Bugatka Elišky Junkové (<i>dokončení</i>)	str. 9
Pier Paolo Pasolini: „Cybějící moc“, aneb „Článek o světluškách“	str. 11
Pro Vaši informaci	str. 14

Na autorské a redakční přípravě tohoto čísla se podíleli

Irena Bukačová, Jana Haasová, Bohuslava Chleborádová, Cyril Kříž, Tomáš Matras, Irena Lochmanová, Rostislav Pietropaolo, Eliška Škrobová, Boris Vlach, Lenka Uchytílová.

Technická spolupráce

Jaroslava Lišková, Zdeněk Sladký

Z obsahu příštího čísla

Pozvánka na VI. valné shromáždění Společnosti přátel Itálie

Giuliano Amato, Lucia Pozzi: Předmluva k českému vydání knihy „Je jiný svět možný?“

Pavel Balcárek: Z činnosti Společnosti přátel Itálie v Brně v r. 2007

Irena Bukačová: Italové očima Čechů. Čeští vojáci v Itálii

Tomáš Matras: Autentencita jako tragédie pro jednu společenskou vrstvu. O Pasoliniho filmu Teorema

Cyril Kříž: Cesty českých výtvarných umělců do Itálie – Josef Tulka, Beneš Knüpfer, Josef Mánes

Giuseppe Ricchi: Regionální zvláštnosti italské kuchyně. Kalábrie

Lenka Uchytílová: Neapolské fragmenty. Neapolské obrození

Kurzy italštiny ve 2. pololetí školního roku 2007–2008

ZPRAVODAJ SPOLEČNOSTI PŘÁTEL ITÁLIE

zapsán v evidenci periodického tisku pod číslem MK ČR E 14783

S příspěvkem Odboru kulturních a krajských vztahů MZV ČR vydává:

Společnost přátel Itálie, občanské sdružení, IČ: 00564842

Adresa redakce: Brixihovo 21, 162 00 Praha 6, tel./fax: 235 362 939

Internet: www.sweb.cz/prateleitalie

E-mail: prateleitalie@seznam.cz

Odpovědný redaktor: Rostislav Pietropaolo

Náklad: 700 výtisků, 4× ročně

Sazba a tisk: Firma KELOC PC, spol. s r.o., náměstí SNP 32, 613 00 Brno

Uzávěrka tohoto čísla: 23. listopadu 2007